

Transitiivi- ja intransitiiviverbit

Intransitiiviverbit ovat verbejä, jotka eivät saa objektia. objekti

Transitiiviverbin kanssa tulee objekti. + objekti!

Intransitiiviverbejä ovat esimerkiksi asua ja olla: niiden kanssa tulee usein paikka, joka siis ei ole lauseen objekti: Minä asun Oulussa. / Minä olen kurssilla.

Transitiiviverbi ja lause esimerkiksi: Minä syön ruokaa. Minä luen kirjan. (objekti: mitä syöt → ruokaa, mitä luet → kirjan)

Keskitymme tehtävissä verbeihin, jotka ovat hyvin lähellä toisiaan ja aika saman näköisiä, mutta toisen kanssa tulee objekti ja toisen kanssa ei tule.

Esimerkiksi: sammua & sammuttaa

sammua on intransitiiviverbi eli sen kanssa ei tule objektia:

Valot sammuvat automaattisesti.

sammuttaa on transitiiviverbi eli sen kanssa tulee objekti:

Minä sammutan valot. (valot on lauseen objekti)

Monet verbit pitää vain opetella, kumpi saman näköisistä verbeistä saa objektin ja kumpi ei saa. Usein kuitenkin intransitiiviverbi (ei objektia) loppuu **-ua** tai **-yä**, tämä sääntö ei kuitenkaan toimi aina.

Objekti on siis tekemisen kohde (*target*). Muista, että objektin sijamuoto on perusmuoto, partitiivi tai genetiivi, tai persoonapronomineissa akkusatiivi (minut, sinut, hänet...). Intransitiiviverbien kanssa (ei objektia) voi siis tulla esimerkiksi paikka, aika tai tapa, koska ne eivät ole objekteja.

esimerkiksi: Hän juoksee nopeasti. Hän tulee pian. Hän on koulussa. → lauseissa ei ole objektia.

Esimerkkejä transitiivi- ja intransitiiviverbeistä.

Transitiiviverbi (on objekti) on vasemmalla ja intransitiiviverbi (ei objektiä) on oikealla.

Lähelle saman näköiset verbit voivat hyvin olla eri verbityyppejä, esimerkiksi ensimmäiset *herättää* – *herätä*: *herättää* on verbityyppi **1** ja *herätä* on verbityyppi **4**, ne siis taipuvat eri tavalla.

herättää – herätä

- Voitko herättää minut aamulla? / Minä herään aamulla puoli seitsemältä.

kaataa – kaatua

- Minä kaadoin vesilasin. / Lasi kaatui.

avata – aueta

- Voitko avata oven? / Kauppa aukeaa sunnuntaisin kymmeneltä.

sulkea – sulkeutua

- Muista sulkea ovi. / Parkkihallin ovi sulkeutuu automaattisesti.

sytyttää – syttyä

- Itsenäisyyspäivänä me sytytämme kaksi kynttilää. / Kynttilät syttyvät huonosti.

sammuttaa – sammua

- Minä sammutan nyt tietokoneen. / Tietokoneen akku loppui ja se sammui.

pudottaa – pudota

- Minä pudotin puhelimeni maahan, mutta onneksi se ei mennyt rikki. / Puhelin putosi maahan.

jatkaa – jatkua

- Me jatkamme kurssia tammikuussa. / Kurssi jatkuu tammikuussa.

jättää – jäädä

- Minä jätin sateenvarjon kotiin. / Sateenvarjo jäi kotiin.

kääntää – kääntyä

- Osaatko kääntää tämän tekstin suomeksi? / Miten tämä sana kääntyy suomeksi?

päästää – päästä

- Minä päästän kissan ulos. / Kissa pääsee ulos.

yhdistää – yhdistyä

- Yhdistä oikeat kysymys ja vastaus tehtävässä toisiinsa. / Saksat yhdistyivät vuonna 1990.

unohtaa – unohtua

- Unohdin sanakirjan kotiin. / Sanakirja unohtui kotiin.

rikkoa – rikkoutua

- Hän rikkoi vahingossa kameran. / Kamera rikkoutui lomamatkan aikana.

aiheuttaa – aiheutua

- Kolari aiheuttaa ruuhkaa tielle. / Ruuhka aiheutui kolarista.

lykätä – lykkääntyä

- Me lykkäämme kokousta viikolla. / Kokous lykkääntyi viikolla.

pilata – pilaantua

- Älä pilaa keittoa laittamalla liikaa chiliä. / Maito on pilaantunut.

liittää – liittyä

- Liitä hakemukseen sinun CV. / Riikka ja Jaana liittyvät meidän seuraan myöhemmin.

haistaa – haista

- Haista tätä parfyymia, tykkäätkö? / Minusta tuo haisee pahalta.

innostaa – innostua

- Kampanja innostaa lapsia liikkumaan. / Lapset innostuvat liikkumaan.

päittää – päättyä

- Päätämme kokouksen näihin sanoihin. / Kokous päättyy viideltä.